

מצחיק שבא לבכות

אולי זה לא הזמן לבריחות. עוצר בכפרים ערביים, זריקת אבנים, ומולן אלות. הפגנות של בעד ונגד, הפרופסור ישעיהו ליבוביץ אינו רואה עתיד גדול למדינת-ישראל, זקנים חולים ומיואשים מציצים מבתי-החולים, ממש לתוך הסלונים של צופייה-טלוויזיה, החוב הלאומי גדל וגדל ובכלל... מצב חרא. אז זה הזמן לבריחות? הפרופסור יצחק גל-נור והפרופסור סטיבן לוקס אומרים שזה בדיוק הזמן לבריחות.

במקום שיש בריחות, אפילו בריחות-זוועה, יש שכיב של תיקוה. מעבר להתבררות מצויה כבר התהום של היאוש המוחלט. אם המצב קשה, ואין בריחות ואין מי שיאמר, הצחקתם אותנו! — צריך באמת להתחיל לראוג.

שני הפרופסורים המלומדים אמרו את מה שאמרו על גב סיפרם המשותף הצחקתם אותנו שיצא לאור באנגליה, ובישראל.

ספר הבריחות הפוליטיות של שני הפרופסורים נולד — אלא מה — באוסטרליה, עיר האוניברסיטאות, בהרצאה על תיאוריות מארקסיסטיות. המרצה היה הפרופסור סטיבן לוקס, ואחר המאזינים היה הפרופסור הישראלי יצחק גל-נור. בדיון שנערך אחרי ההרצאה סיפר גל-נור בדיחה על מארקס. הפרופסור האנגלי רץ אל הישראלי ושאל: "איך זה יכול להיות שיש בדיחה על מארקס שאני לא יודע?" וכך הם התוודעו זה לזה, גילו זה לזה שלכל אחד מהם יש אוסף של בדיחות, ובאוסטרליה הרצינית הם המשיכו להיפגש ולספר בדיחות איש באוזני רעהו. זה נודע למול אנגלי, שפנה אליהם בבקשה להוציא ספר. ואז, כמו שני אנשי-אקדמיה רציניים ומעמיקים, הם ישבו, כתבו, ביררו וגם פירטמו מודעות בעיתוני ארצות-הברית, בריטניה וצרפת, וביקשו מאנשים לשלוח בדיחות פוליטיות. הספר מכיל יותר מ-500 בדיחות, שנבחרו מתוך 3000. הנה כמה מהן.

הקאריקטורות הן מפריעטו של יוסי אבולעפיה.

פרופסור גל-נור

הראשון: "עובדה. האמריקאים שולחים כסף, הרוסים שולחים יהודים והערבים בונים לנו את המדינה".

שני: "השניים וחצי".

כשיגיע שלושה — תמכרנו!"

פנים נערכה תחרות בינלאומית כדי לקבוע אחת ולתמיד מי היא המדינה המשחתת ביותר בעולם. להפתעת תושביה, מכסיקו זכתה במקום השני בלבד.

אחרי שבוע נתגלה הסוד: שליטנות מכסיקו שיחדו את השופטים.

שלוש בשערי השמיים לאחר המלחמה הגרעינית: "אלוהים חי וקיים והוא עסוק כעת בפרויקט הרבה פחות יומרני".

תועמלן-המיפלה מהלל את העתיד הוורוד של הקומוניזם ברומניה: "המפלגה מתכננת מהפכה של ממש ברמת-החיים. השנה כל מועל

הראשון: "עובדה. האמריקאים שולחים כסף, הרוסים שולחים יהודים והערבים בונים לנו את המדינה".

שני: "השניים וחצי".

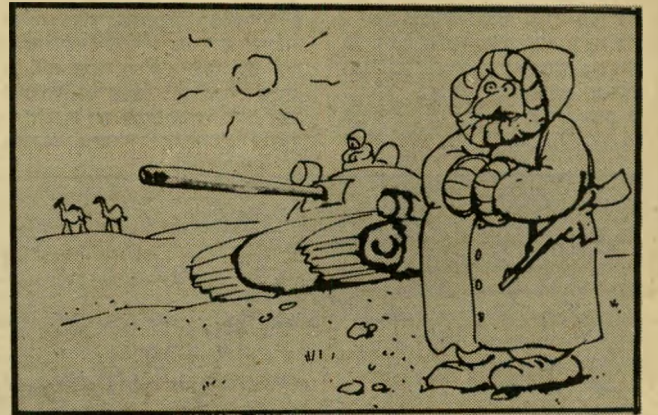
כשיגיע שלושה — תמכרנו!"

פנים נערכה תחרות בינלאומית כדי לקבוע אחת ולתמיד מי היא המדינה המשחתת ביותר בעולם. להפתעת תושביה, מכסיקו זכתה במקום השני בלבד.

אחרי שבוע נתגלה הסוד: שליטנות מכסיקו שיחדו את השופטים.

שלוש בשערי השמיים לאחר המלחמה הגרעינית: "אלוהים חי וקיים והוא עסוק כעת בפרויקט הרבה פחות יומרני".

תועמלן-המיפלה מהלל את העתיד הוורוד של הקומוניזם ברומניה: "המפלגה מתכננת מהפכה של ממש ברמת-החיים. השנה כל מועל

יקבל אומניים, בשנה הבאה תקבלו מכונית, בשנה שלאחריה כל מועל יקבל הליקופטר!"

פועל קשיש שואל: "מה יעשה אחד כמוני בהליקופטר?"

"תוכל לטוס כל יום לעיר אחרת ולקנות לחם".

מה ההגדרה של הציונות? "יהודי אחד משכנע את השני להתרים את השלישי כדי לשלוח יהודי רביעי למלשתינה".

שני אנשים נפגשים ברחוב אחרי מלחמת ששת-הימים. הראשון: "אין ספק, ימות המשיח הגיעו". השני: "מה פיתאום אתה אומר זאת?"

לוקח השטן את הספרים של הגנת הנה הרבה שנים לפני הזמן, אומר השטן. "מה אני יכול לעשות", עונה השקל, "ארידור הוריד אותי ביגון שאולה".

מרגרט תאצ'ר נפטרה, וארונה נישא אל הקבר על כתפי שמונה גברים. לפתע נתפח מכסה הארון וראשה של תאצ'ר מציץ מתוכו: "ארבעה גברים מספיקים בשביל הג'וב הזה", היא אומרת. "שמעו, מגי", אומר אחד הגברים, "זה לא ג'וב, זה תענוג".

שמעת? דניס, בעלה של תאצ'ר, מת. "באמת! מה היו מילותיו האחרונות?"

יהודי נאלץ לברוח לישראל. "ריבנו של עולם", הוא מתאונן, "אלפיים שנה התפללנו לשווא שתשיב אותנו לארץ-ישראל — ודווקא לי זה צריך לקרות!"

גירסה אחרת: יום אחד עוברת השמועה בעיירה היהודית שהמשיח הגיע. האשה: "אוי ואבוי, עכשיו נצטרך לעלות לישראל". הבעל: "אל תדאגי, ניצלנו מפרעה, ניצלנו מהמן, ניצלנו גם מן המשיח".

אשכול נמגש לשיחה עם ג'ונסון. "אמור לי את האמת", שואל ג'ונסון, "מהו סך הכל של ההכנסות שלך?"

כשישה מיליארד לירות, עונה אשכול.

"זה הכל?" מחייך ג'ונסון בביטול, "סכום זה אני יכול לתת לך מיד".

"את זה, עונה אשכול, כבר הכנסתי בחשבון".

ילד ישראלי שואל את אמו: "אמא! מה הערבים האלה רוצים מאיתנו? הרי להם יש המון מדינות: מצרים, ירדן, סוריה, לבנון, עיראק, ערב הסעודית, תימן, לוב, תוניסיה, מארוקו וכווית ועוד כמה. ולנו? לנו יש רק אמריקה!"

לאחר מלחמת ששת-הימים דנים שני ערבים בתבוסה שנחלו צבאות-ערב.

"למה אתה חושב שנכשלנו? האם הנשק הרוסי גרוע כל-כך?" "לא, הנשק מצויין. זה בגלל מזג-האוויר".

"מה פירושו?"

מגיע תורו של שמיר. החיילים מרימים את הרובים, והוא צועק: "אש!"

איש עומד בתור לחנות-הבשר בפולין, ומתעצבן: "נמאס לי לעמוד ולחכות. אני הולך לרצוח את גומלוקה!" אחרי זמן קצר הוא חוזר. "יאוש", הוא אומר, "גם שם יש תור".

הגדרה של אנטי-שמ: "מי ששונא יהודים יותר מכפי שצריך".

בסיפרי-ההדרכה של הרוסים כתוב: תחילה עליך לסגת אל עומק הטריטוריה שלך, ואחר כך לחכות שם לשלגי-החורף".

נערה ממישפחה חרדית משוחחת עם אשת הרב. "השבח לאל", נושמת אשת הרב לרווחה, "חשבתי שאמרת ציוניות".

הכל הודפס ויצא לאור, אבל מנהיגי העולם המשיכו לחיות, לעשות עוולות וטיפשויות, והבריחות ממשיכות להיוולד בכל יום מחדש.

מה השתיים האחרונות ששמעת? שאלתי את הפרופסור גל-נור. שמעת איך קוראים לילדים מהגרה, שמבעירים טאיריים? איסאירה קינרז' ועוד אחת: "רבינו מבקר במתנה-פליטים. ניגש לילד קטן, והוא שואל אותו: בן כמה אתה, ליד? בעוד חודשים אהיה בן 7, עונה לו הילד. זה מה שאתה חושב, אומר לו רבינו. זוהי בדיחה שבזמנו סיפרו אותה על אריאל שרון. נכון, אין עדיין בדיחות על האירועים האחרונים בגדה ובעזה. זה מוקדם מדי. כרגע יש כעס. עוד לא מבינים בדיוק מה קרה. כשיתחילו לחוש את המצוקה, יתחילו הבריחות להתעופף באוויר.

גרנות: מחוץ לתא

(המשך מעמוד 37)
כשהתאים היו סגורים. אלה היו בעיקר דברים שלא הספקנו לדבר עליהם במשך היום.
אביבה התחילה לכתוב ספר בשם לבואה. היא מתכוונת לפרסם אותו לאחר הישבע העירעור.

איבר-מין מסמרטוטים

מיום מיספר לפני מועד שיחורוי מהכלא נחוג יום-הולדתה של אביבה (41). זה היה אירוע מיוחד במינו. מיכל אלקיים, מומחית להכנת עוגות, הכינה כמה עוגות-שוקולד. מיכל הלל הכינה עוגת ביסקוויטים וגבינה. אחרת הביאה תמרים ממולאים באגוזי-פאקאן ויתר ה-אסירות הביאו מתנות שהכינו לקראת האירוע.

המנהלת, חיה שוהם, נתנה רשות לחגוג בחדר-האוכל וקורין, קצינת-התרבות, הביאה פטיפון. קורין אף ישבה עם האסירות ושרה. גם המנהלת בירכה את אביבה בבירכת מזל-טוב.

זה היה ערב שמח ומיוחד בנווה-חירצה. גרנות לבשה חולצה וחצאית בצבע טורקז. אחת האסירות סירקה אותה בצורה מיוחדת. גרנות ישבה באמצע חדר-האוכל והאסירות הרימו אותה על כיסא 41 פעמים. אחר-כך עלתה על השולחן ולקול מחיאות-הכפיים רקדה את ריקוד "שיבעת הצעיפים".

כל האסירות מהאגף השתתפו בשי-מחה, מלבד חווה יערי וציפורה רימר שנשארו בחדר. אביבה ביקשה מאסירה אחת להביא להן כיבוד, אך היא חזרה עם הכיבוד כלעומת שבאה. הן סירבו להתכבד.

בסוף המסיבה הובאה קופסה גדולה ומתוכה הוצאה המתנה העיקרית. היו אלה תחתוני-גבר שמתוכן הוצא משוה בדומה לאבר-מין גברי עשוי מסחכות, וזוג האשכים שחוברו לו היו שתי עג-בניות חצי רקובות.

ראיתי את המתנה בחדרה של אביבה ימים מיספר אחרי יום-ההולדת, אך היא נאלצה לדווק אותה כשהי עגבניות נרקבו לגמרי.

משה ואיציק סמל מיסחרי

מיום מיספר לפני שיחורוי הדי לה אביבה בריאטה. היא הבטיחה לי-הפתיע אותי באחד הימים כאשר תשחרר מהכלא ותופיע אצלי כשהיא רזה ובלונדית בערשות-מגע ושדיים כמעט שטוחים, אחרי ניתוח פלאסטי שאותו היא מתכננת לאחר שיחוריה. אני באמת סקנדית לראות את השינוי הדרסטי שיחול בה. השדיים של גרנות הם הסמל המיסחרי שלה. היא מכנה אותם "משה" ואיציק. בימים הראשונים כאגף לא הבנתי למה מתכוונת האסירות כאשר הן שואלות את אביבה: "מה שלום משה ואיציק?" עד שבאחת ההזדמנויות צבטה מישהי את אביבה בשד, וזו אמרה: "עיוכי את איציק. משה מקנא".

באותה הזדמנות הסבירה לי אביבה את משמעות שני השמות האלה. כיום שיחורוי נפרדתי מאביבה בהבטחה לבוא לעירעור בירושלים ולהביא לה כבר מטוגן בפיתה ועוגות-קצפת מקפה לוודון. היא ביקשה שאבקר את הידיד שלה ושאמסרו לו ררישת-שלום.

הידיד של אביבה קיבל אותי בשימי-חה בביתו שבצפון-תל-אביב. הוא סיפר שהוא מכיר את אביבה שנים רבות, אך לא היו ביניהם קשרים מיוחדים, היות והוא היה נשוי עד לפני שנה וחי עם מישפחתו בחו"ל.

הידיד, אקראמי, גבר נאה בשנות ה-40, רואג לאביבה ומקווה שתשחרר מהכלא בהקדם. הוא מוכן לחכות לה, ואף מוכן לעשות הרבה למענה, היות והוא מכיר אותה היטב והוא מאמין בתפורה.

בינתיים הקשרים ביניהם אינטל-קטואליים בלבד, כך אמר לי, וזאת כמוכן מחוסר ברייה. מסרת לי ספר-שירים עבור אביבה. אני מקווה שמסר לה את המתנה.

משה ואיציק סמל מיסחרי

מיום מיספר לפני שיחורוי הדי לה אביבה בריאטה. היא הבטיחה לי-הפתיע אותי באחד הימים כאשר תשחרר מהכלא ותופיע אצלי כשהיא רזה ובלונדית בערשות-מגע ושדיים כמעט שטוחים, אחרי ניתוח פלאסטי שאותו היא מתכננת לאחר שיחוריה. אני באמת סקנדית לראות את השינוי הדרסטי שיחול בה. השדיים של גרנות הם הסמל המיסחרי שלה. היא מכנה אותם "משה" ואיציק. בימים הראשונים כאגף לא הבנתי למה מתכוונת האסירות כאשר הן שואלות את אביבה: "מה שלום משה ואיציק?" עד שבאחת ההזדמנויות צבטה מישהי את אביבה בשד, וזו אמרה: "עיוכי את איציק. משה מקנא".

באותה הזדמנות הסבירה לי אביבה את משמעות שני השמות האלה. כיום שיחורוי נפרדתי מאביבה בהבטחה לבוא לעירעור בירושלים ולהביא לה כבר מטוגן בפיתה ועוגות-קצפת מקפה לוודון. היא ביקשה שאבקר את הידיד שלה ושאמסרו לו ררישת-שלום.

הידיד של אביבה קיבל אותי בשימי-חה בביתו שבצפון-תל-אביב. הוא סיפר שהוא מכיר את אביבה שנים רבות, אך לא היו ביניהם קשרים מיוחדים, היות והוא היה נשוי עד לפני שנה וחי עם מישפחתו בחו"ל.

הידיד, אקראמי, גבר נאה בשנות ה-40, רואג לאביבה ומקווה שתשחרר מהכלא בהקדם. הוא מוכן לחכות לה, ואף מוכן לעשות הרבה למענה, היות והוא מכיר אותה היטב והוא מאמין בתפורה.

בינתיים הקשרים ביניהם אינטל-קטואליים בלבד, כך אמר לי, וזאת כמוכן מחוסר ברייה. מסרת לי ספר-שירים עבור אביבה. אני מקווה שמסר לה את המתנה.